

Motion till riksdagen 2013/14:K218

av Maria Ferm m.fl. (MP)

Inrättande av en författningsdomstol

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör inrättas en författningsdomstol med uppgift att granska att riksdagen verkar inom grundlagens ramar och för dess målsättningar.

Motivering

I Sverige är det i stor utsträckning politiker som tolkar grundlagen. Vi har ingen författningsdomstol som kan pröva huruvida politiska beslut är förenliga med grundlagens syfte eller ej. Miljöpartiet anser, precis som Sveriges advokatsamfund i sitt remissvar till Grundlagsutredningens betänkande En reformerad grundlag (SOU 2008:125), att ”det utgör en brist att Sverige saknar en egentlig författningsdomstol”.

Vi har i Sverige en annan tradition än i många andra länder. Den svenska traditionen innebär både fördelar och nackdelar. Miljöpartiet anser ändå att fördelarna med en författningsdomstol överväger och ger ett större skydd för medborgerliga fri- och rättigheter. En författningsdomstol ger också grundlagen en större tyngd och skapar en sund tröghet när det gäller grundlagsändringar.

Sveriges advokatsamfund menar att behovet av en författningsdomstol har ökat eftersom komplexiteten i lagstiftningen har ökat, men också eftersom kvaliteten av lagstiftningen har försämrats:

Allt oftare presenteras betänkanden med ingripande lagförslag i en departementspromemoria till skillnad mot de tidigare offentliga utredningar med sakkunniga och experter, vilka utgjorde en stabil bas att utgå ifrån. Flera exempel på undermålig lagstiftning har på senare år kunnat iakttas. Lagen om försvarsunderrättelseverksamhet, lagen om signalspaning och implementeringen av tredje penningtvättsdirektivet är bara några exem-

Fel! Okänt namn på

pel på undermålig lagstiftning, som lagrådsgranskning till trots lett till undermålig lagstiftning.¹

En författningsdomstol skulle också stärka enskilda individers möjlighet att hävda sina fri- och rättigheter och domstolen skulle kunna upphäva politiska beslut som strider mot grundlagen.

En författningsdomstol kan också ha ett viktigt uppdrag för att tydliggöra gränsen mellan EU:s och den svenska riksdagens kompetens. Vi vill särskilt framhålla hur den tyska författningsdomstolen härigenom haft stor betydelse för att hävda den tyska författningen och självständigheten gentemot EU och dess institutioner. Dessutom kan en författningsdomstol försvara viktiga principer som tryck- och yttrandefriheten, offentlighetsprincipen, meddelarskydd och så vidare.

Miljöpartiet föreslår därför att en författningsdomstol inrättas med uppgift att granska att riksdagen verkar inom grundlagens ramar och för dess målsättningar.

Stockholm den 25 september 2013

Maria Ferm (MP)

Mats Pertoft (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

¹Sveriges advokatsamfunds remissvar till Grundlagsutredningens betänkande En reformerad grundlag (SOU2008:125).
http://www.advokatsamfundet.se/Documents/Advokatsamfundet_sv/Remissvar/274398_20090506161810.pdf.